

Dr Zuzanna Czerwonka-Wajda

Uniwersytet Wrocławski

Een mooi gebouw in het zuiden... Echte en onechte tweeklanken als een uitspraakprobleem voor Poolstalige leerders van het Nederlands

Pools en Nederlands verschillen aanzienlijk zowel qua aantal klinkers (8 voor het Pools en 13 voor het Nederlands), alsook in de toepassing van distinctieve kenmerken (bijv. in het Pools vervullen lengte en spanning geen distinctieve rol, wat in het Nederlands wel het geval is). Dit resulteert in een aantal fouten in de uitspraak van Nederlandse klinkers die door Poolse moedertaalsprekers worden gemaakt (Czerwonka-Wajda 2022).

Maar in de genoemde talen zijn er ook verschillen wat het combineren van klinkers tot klinkercomplexen betreft. In het Nederlands is zowel het vermengen van twee klinkers tot een nieuwe eenheid mogelijk (tweeklank, ook echte tweeklank/diftong genoemd), alsook het combineren van twee klinkers tot een grotere eenheid (semi-diftong of onechte tweeklank/diftong genoemd) (van Oostendorp, 2013; Rietveld & van Heuven, 2001). Het Pools daarentegen beschikt niet over tweeklanken en de klinkercombinaties komen in de inheemse woorden maar in beperkte mate voor. De vraag die zich dan voordoet, is of de Nederlandse echte en onechte tweeklanken een even groot struikelblok vormen voor Poolstalige leerders van het Nederlands als de klinkers zelf.

In het kader van de bijdrage worden ten eerste de Nederlandse echte en onechte tweeklanken systematisch voorgesteld. Vervolgens worden ze geanalyseerd ten opzichte van de moeilijkheidsgraad voor Poolstalige leerders van het Nederlands, waarbij verschillende factoren in aanmerking worden genomen (o.a. fonotactische, articulatorische en orthografische). Ten slotte worden op basis van de uitkomsten van de analyse concrete aanbevelingen en zwaartepunten voor de didactiek van de Nederlandse uitspraak geformuleerd.

Literatuur

Czerwonka-Wajda, Z. (2022). *Wymowa niderlandzkich samogłosek przez osoby polskojęzyczne. Teoria, praktyka, dydaktyka*. Oficyna Wydawnicza ATUT.

Oostendorp, M., van. (2013, 19 mei). Klankencyclopedie van het Nederlands (37): [au]. Neerlandistiek. *Online tijdschrift voor de Nederlandse taal- en letterkunde*. <https://neerlandistiek.nl/2013/05/klankencyclopedie-van-het-nederlands-37-au/>

Rietveld, A. C. M., & Heuven V. J., van (2001). *Algemene fonetiek*. Uitgeverij Coutinho.